

Děkuji za pozornost

Ondřej Caletka
Ondrej.Caletka@cesnet.cz
[https://Ondřej.Caletka.cz](https://Ondrej.Caletka.cz)

Jeopardy! na závěr

odpověď Protože čteme shora dolů.

otázka Proč bych měl odpovídat pod citovaným textem?

odpověď Protože rozbíjí přirozený způsob čtení textu.

otázka Proč je *top-posting* špatný?

odpověď Kvůli chybějícímu kontextu.

otázka Proč jsou odpovědi nad citovaným textem hůře čitelné?

odpověď Ano, nejde o žádnou neslušnost.

otázka Měl bych z citace odstranit nadbytečné části?

Inspirace: <http://www.idallen.com/topposting.html>

Jeopardy! na závěr

odpověď Protože čteme shora dolů.

otázka Proč bych měl odpovídat pod citovaným textem?

odpověď Protože rozbíjí přirozený způsob čtení textu.

otázka Proč je *top-posting* špatný?

odpověď Kvůli chybějícímu kontextu.

otázka Proč jsou odpovědi nad citovaným textem hůře čitelné?

odpověď Ano, nejde o žádnou neslušnost.

Inspirace: <http://www.idallen.com/topposting.html>

Jeopardy! na závěr

odpověď Protože čteme shora dolů.

otázka Proč bych měl odpovídat pod citovaným textem?

odpověď Protože rozbíjí přirozený způsob čtení textu.

otázka Proč je *top-posting* špatný?

odpověď Kvůli chybějícímu kontextu.

otázka Proč jsou odpovědi nad citovaným textem hůře čitelné?

Inspirace: <http://www.idallen.com/topposting.html>

Jeopardy! na závěr

odpověď Protože čteme shora dolů.

otázka Proč bych měl odpovídat pod citovaným textem?

odpověď Protože rozbíjí přirozený způsob čtení textu.

otázka Proč je *top-posting* špatný?

odpověď Kvůli chybějícímu kontextu.

Inspirace: <http://www.idallen.com/topposting.html>

Jeopardy! na závěr

odpověď Protože čteme shora dolů.

otázka Proč bych měl odpovídat pod citovaným textem?

odpověď Protože rozbíjí přirozený způsob čtení textu.

otázka Proč je *top-posting* špatný?

Inspirace: <http://www.idallen.com/topposting.html>

Jeopardy! na závěr

odpověď Protože čteme shora dolů.

otázka Proč bych měl odpovídat pod citovaným textem?

odpověď Protože rozbíjí přirozený způsob čtení textu.

Inspirace: <http://www.idallen.com/topposting.html>

Jeopardy! na závěr

odpověď Protože čteme shora dolů.

otázka Proč bych měl odpovídat pod citovaným textem?

Inspirace: <http://www.idallen.com/topposting.html>

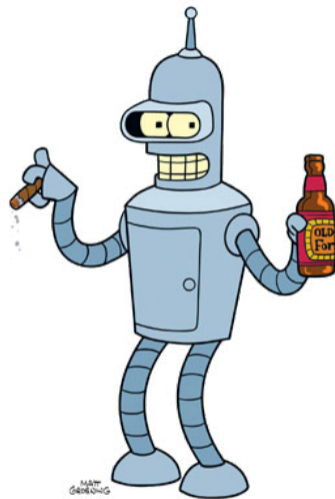
odpověď Protože čteme shora dolů.

Inspirace: <http://www.idallen.com/topposting.html>

Závěrečné shrnutí

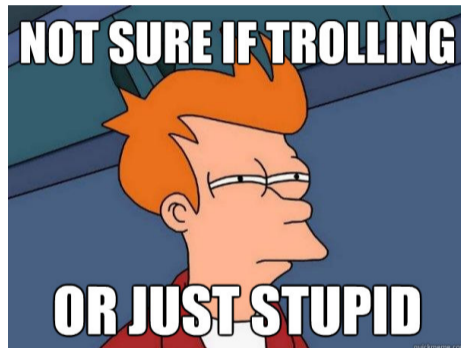
- jde *jen* o slušné chování
- nejdřív čtěte, pak až pište
- v diskuzních fórech dodržujte *posting style*
- zvláště u svobodného software hlaste problémy s pokorou
- zpráva z konference, do které jste dobrovolně přihlášení, kde se po dlouhé době začalo diskutovat, **opravdu není spam**
- stejně jako vy nemůžete odhlásit jiného respondenta, ostatní nemůžou odhlásit vás, tak zbytečně nerušte diskuzi
- podobná pravidla platí v určité míře i pro jiné platformy

- lístkové systémy
 - jako provozovatel omezte šum
 - **nikdy je nepřihlašujte do konferencí**
 - jako klient nezasahujte do značek
- nástroje na hromadnou korespondenci
 - nepoužívejte sledovací obrázky a odkazy
 - používáte-li, nekládejte URL bez popisného textu
 - počítejte s tím, že většina příjemců obrázky neuvidí
- generátory zpráv „*Mimo kancelář*“
 - pokud možno nepoužívejte – soukromá adresa má sloužit pouze dané osobě
 - ověřte, že generátor neodpovídá na zprávy z konferencí a hromadné e-maily

Off-topic, trolling, flamewar

- vyhroťí-li se diskuze, nereagujte
- pokládá-li někdo dotaz mimo téma, odpovídejte soukromě
- nezakládejte bezdůvodně *off-topic* diskuze
- reagujete-li mimo téma, změňte předmět, případně i rozbijte vlákno
- nekrmte trolly

Odhlášení z konference

- 1 tlačítko *Odhlásit* v poštovním programu
 - používá hlavičku `List-Unsubscribe`
- 2 webové rozhraní konference
 - typicky odkaz v patičce
- 3 e-mail správci konference
 - selžou-li automatické postupy
 - typicky `<jméno konference>-owner@<doména>`

Co rozhodně nikdy nedělat

- poslat do konference příspěvek s textem: „Prosím, odhlaste mě“
- klikat na tlačítko *Nahlásit spam*

- pokročilejší forma skupinové komunikace
- spravovány strojem (např. Mailman, Sympa, Listserv, Majordomo)
 - spravuje přihlašování a odhlašování
 - detekuje nedoručitelné adresy
 - generuje archivy a souhrny (*digesty*)
 - vkládá hlavičky `List - *`, značky do předmětu, patičky
- vyžaduje obezřetnost při použití tlačítka *Odpovědět*
- odpovědět korektně na souhrny je v podstatě nemožné
 - **změnit předmět**
 - ručně doplnit `In-Reply-To` a `References`
- každá konference má svého správce (*owner*) – **člověka, který se o ni stará**

Práce s vlákny

- e-mailová zpráva obsahuje **skrytá metadata**:
 - Message-ID
 - In-Reply-To
 - References
- ta slouží strojům k pochopení návaznosti konverzace
- někteří uživatelé **používají zobrazování vláken**

krádež vlákna použití tlačítka *Odpovědět*, když nejde o odpověď

rozbití vlákna psaní odpovědi bez použití tlačítka *Odpovědět*

```
Maurice Moss    Feb 02    FIRE
John Doe        Feb 02    └─>
Maurice Moss    Feb 13    └─> Fire extinguisher order
John Doe        Feb 14    └─>
John Doe        Feb 02    Re: FIRE
```

Inline odpověď

- přidává kontext k odpovědi
- příjemný pro nezávislého pozorovatele
- náročnější pro pisatele (*tip*: označte text k citaci před stiskem tlačítka *Odpovědět*)
- odstranění nadbytečného textu **je žádoucí** – není neslušné
- složitější orientace při vícenásobných citacích
- náchylné k **vytrhávání z kontextu**

Dear Mr. Moss,

thank you for contacting the emergency services. Please see the reply inline:

Maurice Moss wrote:

> FIRE! FIRE! HELP ME!

> 123 Carrendon Road

We are sending the fire brigade right away. Please stay calm.

Best regards,

John Doe,
Fire Department

Needitovaný bottom posting

- nenarušuje chronologii
- přiměřeně snadný pro pisatele
- náročný pro čtenáře (zejména s košatými právními doložkami a podpisy)
- vyžaduje zbytečné skrolování
- **nežádoucí způsob**

Maurice Moss wrote:

```
> Dear sir, madam,  
>  
> FIRE! FIRE! HELP ME!  
> 123 Carrendon Road  
>  
> Looking forward to hearing  
> from you.  
>  
> All the best,  
>  
> Maurice Moss
```

Dear Mr. Moss,

thank you for contacting the
emergency services. We are

Top posting, a. k. a. Jeopardy! style

- vynález moderních (1995+) poštovních klientů
- odpověď je samostatnou prázdnou zprávou, na konci je přilepená citace
- vytváří iluzi historie
- jednoduché pro pisatele
- složité pro čtenáře hledajícího kontext
- použitelné jako ekvivalent e-mailu bez citace (data jsou levná)
- vhodné pro přeposílání (průvodka nahore, dole needitovaný obsah)

Dear Mr. Moss,

thank you for contacting the emergency services. We are sending the fire brigade right away. Please stay calm.

Best regards,

John Doe,
Fire Department

Maurice Moss wrote:

```
> Dear sir, madam,  
>  
> FIRE! FIRE! HELP ME!  
> 123 Carrendon Road
```

Jeopardy!

- tak trochu jiná kvízová soutěž
- moderátor **pokládá odpovědi**, soutěžící k nim hledají otázky
- vytvořena v roce 1964 jako náhrada za zmanipulované televizní kvízy z padesátých let
- vysílá se dodnes
- v ČR licencováno v letech 1994 – 1996 pod názvem **Risk**
 - soutěžící neodpovídali otázkami
 - spory s autory formátu
 - mezi lety 1997 – 2006 nahrazeno *originálním formátem Riskuj!*

THE DINOSAURS	NOTABLE WOMEN	OXFORD ENGLISH DICTIONARY	NAME THAT INSTRUMENT	BELGIUM	COMPOSERS BY COUNTRY
\$200	\$200	\$200	\$200	\$200	\$200
\$400	\$400	\$400	\$400	\$400	\$400
\$600	\$600	\$600	\$600	\$600	\$600
\$800	\$800	\$800	\$800	\$800	\$800
\$1000	\$1000	\$1000	\$1000	\$1000	\$1000

Autor: SethAllen623, CC-BY-SA Wikimedia commons
DigiZone.cz: Opomíjet starší diváky je chyba, říká Ivan Rossler

- rozdíl mezi *Odpovědět*, *Odpovědět všem* a *Odpovědět do konference*
- různé způsoby citace předchozí konverzace

žádná citace při používání e-mailu jako instant messagingu

top-posting text odpovědi na začátku, nezměná citace dole – **výchozí varianta**

bottom-posting nezměněná citace na začátku, odpověď dole

inline reply odpověď přímo pod relevantní citací – **správná varianta**

Hlavičky To: , Cc: , Bcc: , Reply-To:

To: adresát zprávy – čekáme od něj odpověď

Cc: taky adresát zprávy – dáváme pouze na vědomí

Bcc: taky adresát zprávy – ostatní o něm neví a víc adresátů neví ani o sobě navzájem – **jediné správné místo pro rozesílání hromadných oznámení**

Reply-To: adresa, kam má být doručena odpověď – odpovídáme pouze tam

Přílohy a podpisy (MIME)

- možnost posílat zprávu v prostém textu i HTML
- možnost zprávu **elektronicky podepsat** pomocí PGP/MIME nebo S/MIME (ne inline PGP)
- možnost přiložit *jakékoli* soubory
 - rozhodně ne víc než málo MB
 - jsou předány adresátovi bez ohledu na jeho vůli
 - neefektivní přenos v Base64
 - tip: <https://transfer.sh>

NÁVOD, JAK S POMOCÍ PGP OVĚŘIT,
ŽE JE DANÝ EMAIL DŮVĚRYHODNÝ:

ZKONTROLUJTE, ZDA
MAIL ZAČÍNÁ TAKTO

POKUD ANO, JE EMAIL ZŘEJMĚ V POŘÁDKU.

Zdroj: xkcd 1181, CC-BY-NC, překlad XKCZ.cz

- zdvořilý, snadno čitelný, stručný
- **s diakritikou** a dodržováním elementárních typografických zásad
- v prostém textu (případně **i zároveň** v HTML)
- zalomený na ~72 znaků na řádek
- se zvýrazněním pomocí ***tradičních*** *_značek_*
- bez VÝKŘIKŮ a velkého množství smajlíků

```
()  ascii ribbon campaign - against html e-mail  
\  www.asciiribbon.org   - against proprietary attachments
```


- určen pro krátké shrnutí obsahu zprávy
- neměl by být prázdný, ani příliš obecný

Špatné příklady

- <nic>
- Dotaz
- Schůzka
- registrace
- přihláška
- platba

Lepší příklady

- Dotaz k produktu XYZ
- Schůzka dnes v 15:30
- Registrace na seminář o IPv6
- Přihláška k odběru aktualit
- Zamítnutí platby kartou
12.1.2018

- volba předmětu zprávy
- způsob psaní textu zprávy
- nastavení hlaviček To:, Cc:, Bcc:, Reply-To:
- způsob psaní odpovědí (*posting style*)
- práce s vlákny
- e-mailové konference
- práce s roboty
- off-topic, trolling a flamewar

- soubor pravidel slušného chování na Internetu
- kodifikováno v roce 1995 v RFC 1855 (**informativní RFC**)
- závazná pravidla neexistují

Základní myšlenky

- Internet je veřejný prostor jako každý jiný
- berte ohled na ostatní, nejste středobodem vesmíru

O sdružení CESNET

	n×100 Gb/s		100 Gb/s
	n×10 Gb/s		10 Gb/s
	uzel (PoP)		1-2,5 Gb/s
	uživatel (user)		<1 Gb/s

MetaCentrum

UltraGrid

Netiketa v e-mailové komunikaci

Ondřej Caletka

4. března 2018

Uvedené dílo podléhá licenci Creative Commons Uveďte autora 3.0 Česko.